

25. 5. - 18. 6. 2026

FOTOGRAFICKÉ OSOBNOSTI

LEVICKÉHO
REGIÓNŮ
PO ROKU 1950

50

Realizujeme pri príležitosti 870. výročia
prvej písomnej zmienky mesta Levice.

50

Elena KOŠÚTHOVÁ	10
Gabriel KOSMÁLY	12
Zuzana PUSTAIOVÁ	14
Ivan KOVÁČ	16
Matúš RENDEK	18
Peter DRMLÍK	20
Jozef KUCEJ	22
Tibor VECAN	24
Katarína CABALA	26
Natália ANGLETOVÁ	28
Ľudovít MÉSZÁROS	30
Juraj CHUDÝ	32
Branislav VALACH	34
Peter PLEVA	36
Tomáš VRZALA	38
Arpád NÉMETH	40
Michal GUŤAN	42
Vladimír PELÚCH	44
Ladislav TURIC	46

FOTOGRAFIA

**je v hlbšom zmysle slova dialógom
medzi viditeľným svetom a vnútorným vnímaním autora.**

Táto výstava predstavuje Levicu a ich okolie nie ako geografický bod, ale ako živý ateliér, v ktorom sa stretáva história, krajina a predovšetkým slobodná tvorivá myseľ. Tento katalóg a výstava vznikli z potreby definovať kvalitu a profesionalitu v našom regióne pri príležitosti 870. výročia prvej písomnej zmienky o meste. Rozhodli sme sa spojiť autorov, ktorí pracujú s fotografiou ako s autonómnym médiom – s dôrazom na formu, obsah aj etiku obrazu. Každý z vystavujúcich prináša vlastný vizuálny jazyk – niekto hľadá matematickú presnosť kompozície, iný sa necháva viesť zachytením prchavého momentu, ďalší buduje výtvorné kompozície. Spoločným menovateľom však zostáva silná väzba na miesto – nie ako téma, ale ako východisko myslenia. V čase, keď sme zaplavení digitálnym šumom a miliónmi pominutelných obrázkov, sa títo autori vracajú k podstate. Skúmajú hranice medzi realitou a jej interpretáciou, medzi pravdou a estetickou štylizáciou. Ide o hľadanie autenticity, ktorá nepotrebuje lacné masky, ale odvahu pozeráť sa priamo.

Medzi autormi nájdete osobnosti, ktoré sa profesionálne venujú alebo venovali fotografickej tvorbe, ale aj neprofesionálnych fotografov. Toto zoskupenie nie je len náhodným stretnutím autorov. Je to výber ľudí, ktorí si ctia remeslo, chránia etiku obrazu a svojou tvorbou dokazujú, že v regióne Levíc dozrelo fotografické umenie, ktoré znesie tie najprísnejšie kritériá.

Medzi etablovaných majstrov patria Elena Košúthová, Gabriela Kosmály, Zuzana Pustaiová, Ivan Kováč, ale aj významní slovenskí fotografi ako Matúš Rendek, Peter Drmlík, Jozef Kucej a Tibor Vecan. Nezabúdajme ani

na čerstvých absolventov fotografických vysokých škôl: Katarínu Cabala a Natáliu Angletovú. Dôležitou súčasťou výberu sú aj autori, ktorí fotografiu vnímajú ako svoje celoživotné poslanie mimo profesionálnej sféry, akými sú Ľudovít Mészáros, Juraj Chudý, Braňo Valach, Peter Pleva, Tomáš Vrzala, Arpád Németh, Michal Guľan, Vladimír Pelúch a Ladislav Turic. Ich prístup sa vyznačuje čistotou úmyslu a vysokou technickou náročnosťou. Sú to strážcovia poctivej fotografie, ktorí do regionálneho kontextu prinášajú rôznorodosť pohľadov a nadšenie, ktoré je pre rozvoj živého umenia v Leviciach kľúčové. Ich tvorba, remeselná zručnosť a estetický cit stoja na rovnakej úrovni s profesionálnou scénou. Je to dôkaz, že vášeň pre fotografiu, podporená rokmi bádania a sebazvedávania, dokáže vytvoriť diela, ktoré sú hlboké, autentické a zbavené akejkoľvek povrchnosti.

Projekt tak neslúži len ako prezentácia jednotlivcov, ale aj ako výpoveď o stave fotografického myslenia v regióne. Naznačuje, že aj mimo centier vzniká tvorba, ktorá je schopná obstáť v širšom umeleckom diskurze – bez potreby kompromisov či prispôbovania sa očakávaniam. Výstava ponúka divákovi viac než estetický zážitok. Je výzvou k spomaleniu a k novému spôsobu videnia – k hľadaniu významov, ktoré sa neodkrývajú na prvý pohľad, ale vznikajú v priestore medzi obrazom a jeho vnímaním.

Prajeme vám, aby ste pri listovaní týmto katalógom a prechádzaní výstavou nenašli len pekné obrazy, ale aby ste v nich objavili nové súvislosti, ktoré vám doteraz ostávali skryté. V tom spočíva skutočná sloboda umelca: naučiť nás vidieť aj to, čo je neviditeľné.

Gabriel Kosmály
umelecký vedúci OZ Fotogravity
kurátor výstavy

Medzinárodne uznávané osobnosti fotografie späť s regiónom Levice

Ladislav BIELIK

1939 – 1987

Narodil sa v Leviciach. Bol legendárny slovenský reportážny fotograf, ktorého meno je navždy späté s jednou z najdôležitejších snímok slovenskej histórie. Jeho tvorba predstavuje vrchol humanistickej fotožurnalistiky, v ktorej sa snúbi cit pre okamih s hlbokým etickým poslanstvom. Ladislav Bielik nebol len svedkom histórie, ale aj jej priamym účastníkom, ktorý riskoval slobodu, aby svetu ukázal pravdu. Jeho dielo bolo plne rehabilitované až po roku 1989 vďaka úsiliu jeho rodiny, najmä syna Petra Bielika. Jeho legendárna fotografia bola zaradená medzi 100 najlepších fotografií XX. storočia.

Miroslav ŠVOLÍK

1960

Pochádza z Kozároviec. Dielo Mira Švolíka, kľúčového predstaviteľa „Slovenskej novej vlny“, je vo svete fotografie ojedinelým úkazom, ktorý spája hravosť, poetiku a jemný humor. Jeho tvorba, ktorá sa naplno rozvinula v 80. rokoch v Prahe, priniesla do fotografie svieži prístup založený na inscenovaní a snovosti. Miro Švolík nepoužíva fotografiu ako dokument reality, ale ako maliarske plátno. Jeho diela sú vizuálnymi básňami, ktoré diváka nútia usmievať sa a pozeráť sa na svet s ľahkosťou, ktorú v dnešnej dobe tak veľmi potrebujeme. V pamäti levických fotoamatérov zostal workshop, ktorý pre nich lektoroval, a jeho výstava v rámci skupiny Miloty Havránkovej a jej žiakov (Švolík, Stano, Kosmály).

Oľga BLEYOVÁ

1930 – 2019

Patrí k najvýraznejším postavám slovenskej modernistickej fotografie. Stredoškolské štúdium absolvovala v Leviciach. Jej tvorba je fascinujúcim spojením ženskej jemnosti, grafickej disciplíny a snového surrealizmu. Kým jej súčasníci sa často venovali dokumentu, Bleyová si vytvorila vlastný vizuálny svet. Dielo Oľgy Bleyovej je dnes vnímané ako most medzi klasickou fotografiou a moderným vizuálnym umením. Jej prístup k „inscenovanej“ fotografii predznamenal cesty, ktorými sa neskôr vybrali mladšie generácie fotografů. Nebála sa experimentovať s fotografickými procesmi. Používala rôzne štruktúry, rastrovanie a netradičné výrezy, čím posúvala hranice fotografie smerom k voľnému výtvarnému umeniu. Jej cykly, ako napríklad Variácie, sú ukážkou toho, ako sa z reálneho objektu stáva takmer abstraktné dielo.

Martin ŠTRBA

1961

Martin Štrba je rodákom z Levíc a je jednou z najvýraznejších postáv modernej česko-slovenskej vizuálnej kultúry. Hoci ho širšia verejnosť pozná predovšetkým ako svetovo uznávaného kameramana (držiteľa mnohých Českých levov a Slnka v sieti), jeho korene a voľná tvorba sú pevne späté s fotografiou. Spolu s Mirom Švolíkom patrí do legendárnej generácie Slovenskej novej vlny, ktorá v 80. rokoch na pražskej FAMU prevrátila naruby vnímanie fotografie. Ak by sme mali definovať jeho štýl jedným slovom, bolo by to vrstvenie. Štrba vrství významy, svetlá aj technické postupy. Jeho fotografie pôsobia ako archeologické nálezy emócií.

ELENA
KOŠÚTHOVÁ

1938 - 2019

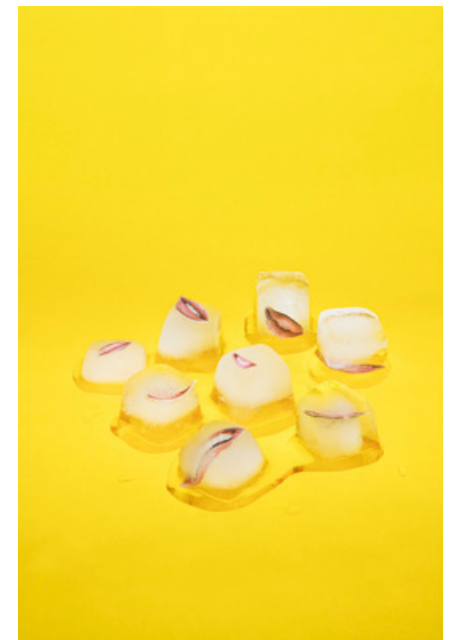
GABRIEL
KOSMÁLY

1958

ZUZANA
PUSTAIOVÁ

1990

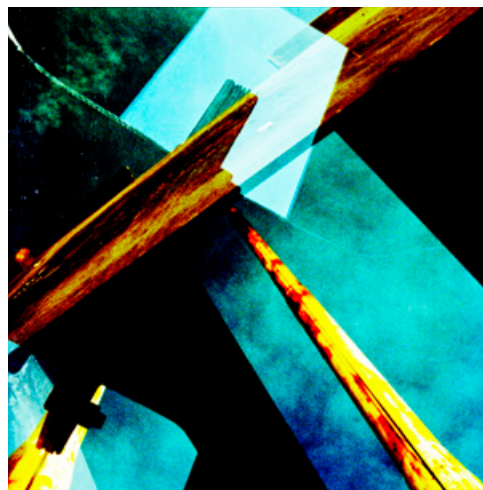
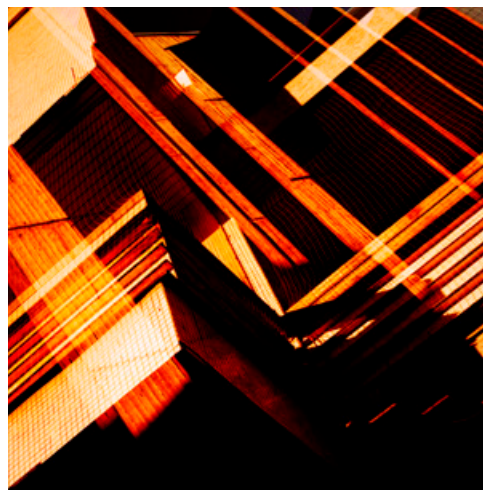
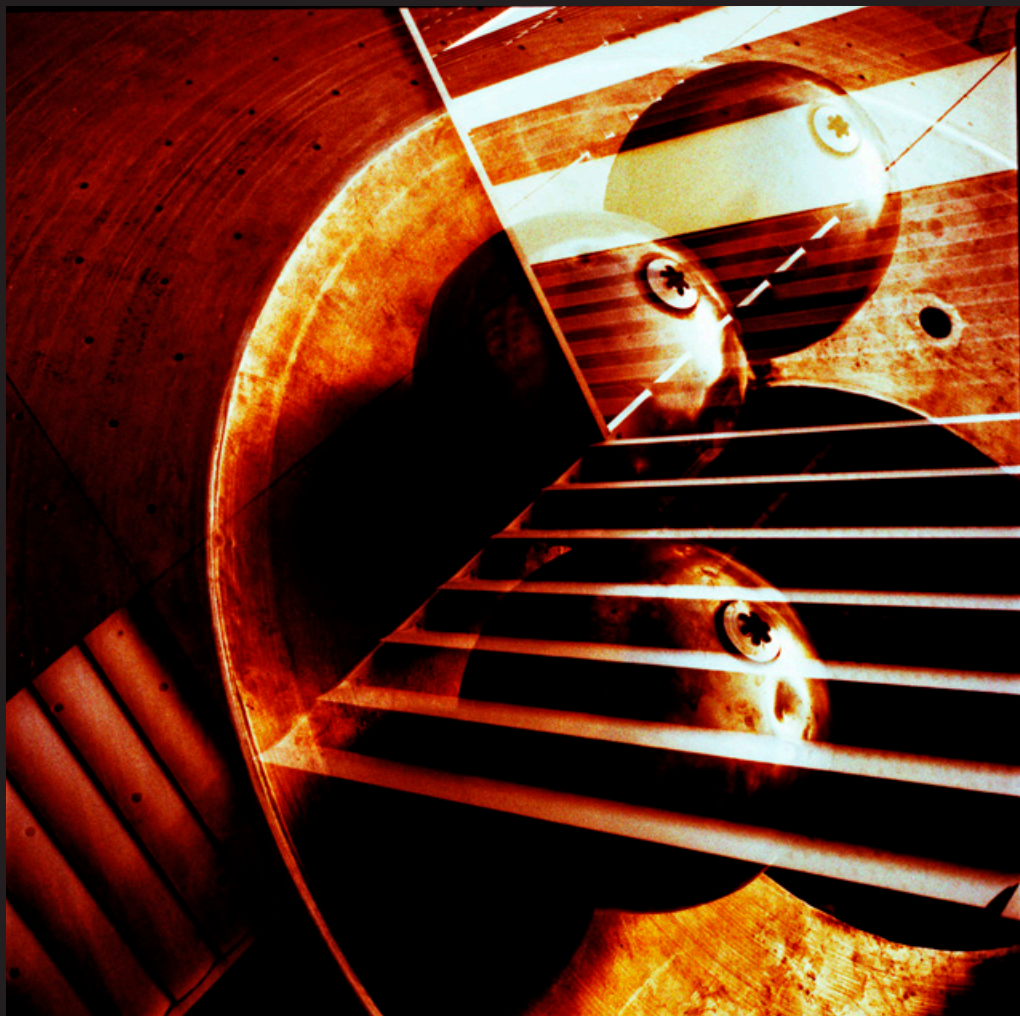

1960

**MATÚŠ
RENDEK**

1976

1977

JOZEF
KUCEJ

1973

1967

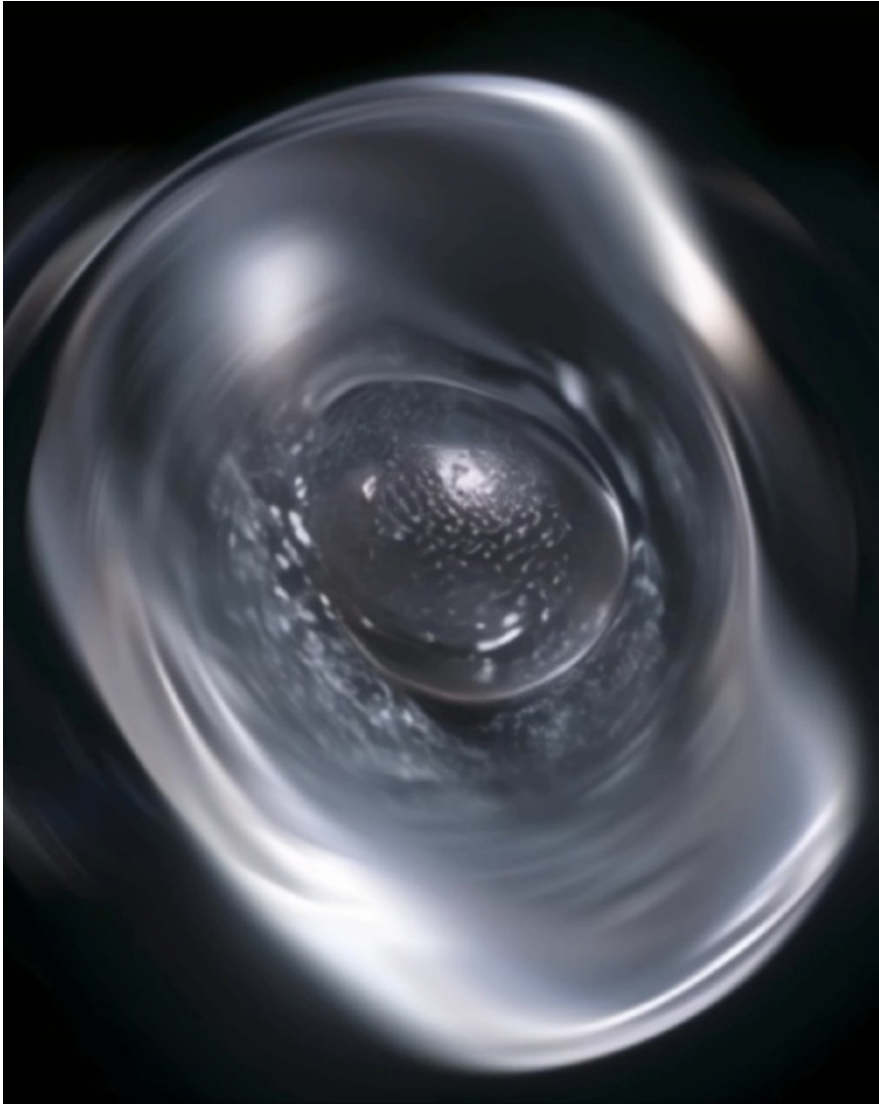
KATARÍNA
CABALA

1999

NATÁLIA
ANGLETOVÁ

1999

LUDOVÍK MÉSZÁROS

1942

JURAJ
CHUDÝ

1985

1973

PETER
PLEVA

1981

TOMÁŠ
VRZALA

1985

ARPÁD NÉMETH

1965

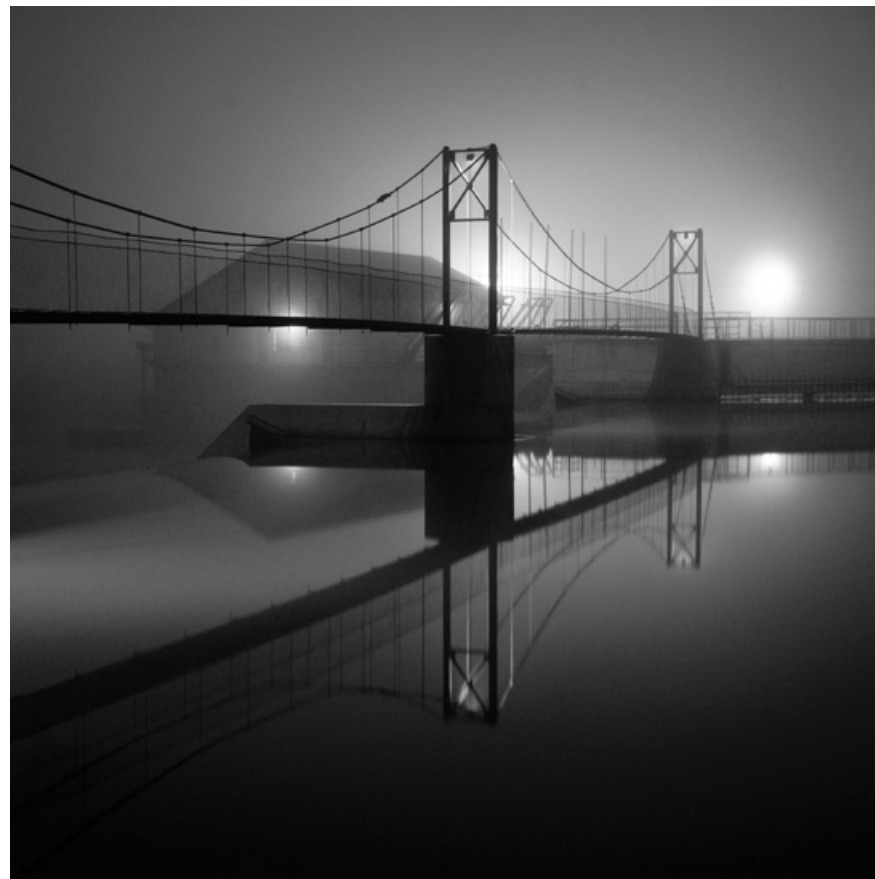
MICHAŁ
GUŹAN

1948 – 2023

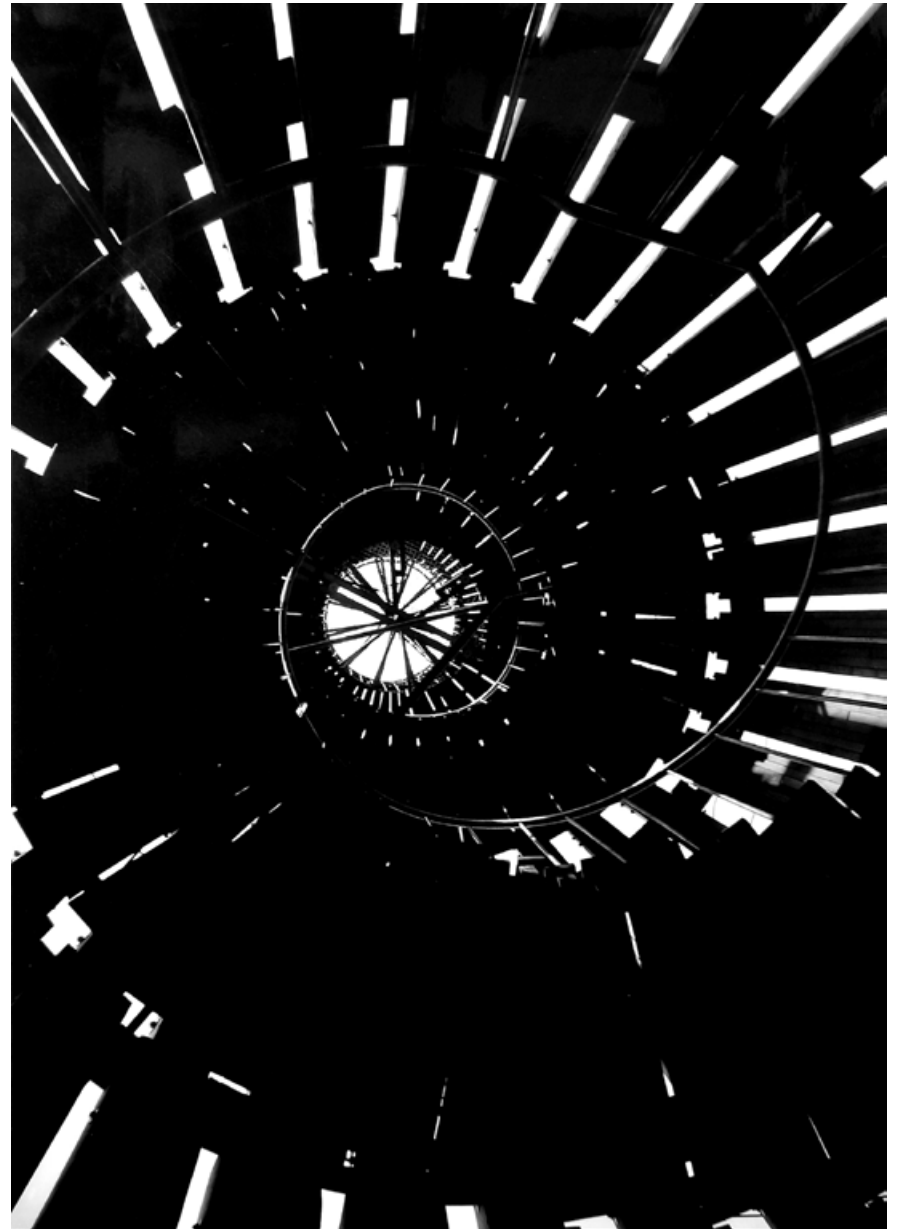
VLADIMÍR
PELÚCH

1975

LADISLAV
TURIC

1952

ZBORNÍK FOTOGRAFICKÉ OSOBNOSTI LEVICKÉHO REGIÓNU PO ROKU 1950

vydavateľ	Regionálne osvetové stredisko v Leviciach (ROS)
zodpovedná	Alžbeta Sádovská, ROS
zostavila	Marta Kosmályová, ROS
grafický dizajn	Roman Hrnčár, ROS
fotografia na obálke	Elena Košúthová
fotografie v zborníku	archív autorov, vystavovateľov
náklad	200 ks
rok vydania	2026

ISBN 978-80-89781-51-5

  [roslevice.sk](https://www.roslevice.sk)

Zriaďovateľom Regionálneho osvetového strediska v Leviciach
je Nitriansky samosprávny kraj.

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

u. fond
na podporu
umenia

s finančnou podporou

 KULT
MINOR